

**Sayın Başkan,
Değerli Meclis Üyeleri,
Antalya Ticaret Borsası Yönetim Kurulu ve kendi adıma,
Hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.
Aralık Ayı Meclis Toplantımıza hoş geldiniz.**

Değerli Meclis Üyeleri,

2018 yılının son meclis toplantısında sizlerle ülkemiz, kentimiz, sektörümüz ve Borsamız faaliyetleriyle ilgili güncel olayları paylaşmak istiyorum. Allah izin verirse 2019 yılının ilk meclis toplantısında da bir yıllık genel değerlendirme ve 2019 yılına ait öngörülerimi sizlerle paylaşma arzusundayım.

Borsamızın yapısal kompozisyonunu ve gelir gider dengesini gözeterek denk bütçe esasına göre 2019 yılı gelir ve gider bütçesini hazırladık. Sizlere de gönderdiğimiz üzere 2019 yılı bütçe hedefimiz 4 milyon TL'dir. Bütçe hedefimizi geçen yıla oranla yaklaşık %36 artırdık. Bunun temeli ise yaşadığımız enflasyondur. Reel büyümemizin ise yüzde 8 civarında olacağını öngörmekteyiz.

Değerli Arkadaşlar

Geçtiğimiz Kurban Bayramı'nda birinci etabı hizmete giren Kömürcüler'deki Hayvan Borsamızın sektörün kullanımına sunulması için var gücümüzle çalışıyoruz. Faaliyetlerden de izlediğiniz üzere Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreteri Birol EKİCİ, Meclis ve Komite üyelerimiz ile sektör temsilcilerinin katılımıyla alanda bir toplantı gerçekleştirdik. Sektörün alandan beklentilerini ve önerilerini aldık. Hayvan Borsası'nın 2019 yılında tam kapasiteyle bölgenin ve Antalya'nın hayvancılık sektörünün gelişimine katkı sağlayacağına inanıyorum.

Değerli Arkadaşlar,

Bildiğiniz gibi 31 Mart tarihinde yerel seçimler yapılacak. Her zaman dilediğimiz ve talep ettiğimiz gibi başta kentimiz olmak üzere ülkemizde sürdürülebilir yerel yönetim anlayışının hakim olmasını sağlayacak bir yönetimin işbaşında olmasını beklemekteyiz. Yerinden yönetimin ilk ve en önemli aşaması olan belediye yönetimine halkımızın teveccühü ile gelecek olanlara şimdiden başarılar diliyorum.

Tarımsal üretim ve ticaret faaliyetleri bakımından doğrudan etkili olan yerel yönetimlerin, stratejik sektör olarak tanımladığımız tarıma ve tarım dünyasına gerekli önemi ve önceliği vermesini beklemekteyiz. Tabi her zaman olduğu gibi aklı selimi hakim kılan bir seçim dönemi yaşamamızı dilemekteyim.

Değerli Meclis Üyeleri,

Aralık ayında ülkemiz, kentimiz ve sektörümüzle ilgili birçok gösterge ilan edildi. Bunların büyük bir çoğunluğu bizleri doğrudan etkilemekte ve yaşadıklarımızla ilan edilenler arasında ilişki kurmamıza olanak vermektedir.

Son aylarda hepimizi günlük ve hatta saatlik etkileyen kur oynaklığının nispeten azaldığı bir ayı geride bırakıyoruz. Döviz kuru gibi bizleri doğrudan ilgilendiren enflasyon göstergeleri ise hepimizi zorlamaya devam etmektedir. Son açıklanan

yıllık verilere göre tüketici enflasyonu yüzde 22, yurtiçi üretici enflasyonu yüzde 39, yurtdışı üretici enflasyonu yüzde 55 ve çekirdek enflasyon ise yüzde 21 olarak ilan edilmiştir. Üstelik bu rakamlar bir önceki aya göre düşmüştür. Bu düşüşte en büyük katkı ise tarımsal ürünlerden gelmiştir. Çünkü tarımsal ürün enflasyonu yıllık yüzde 14 düzeyinde kalmıştır.

Daha önceki paylaşımlarımda nesnel analizlere ve uzun bir geçmişe dayalı olarak ilan ettiğim gibi buradan bir kez daha diyorum ki tarım, ülkemiz enflasyonunu köpürtmüyor. Tam aksine başta ithal ürünler olmak üzere diğer tüm kesimlerin köpürttüğü enflasyonu söndürmeye çalışıyor.

Çalışıyor da ne pahasına çalışıyor?

Sizlerin nezdinde bunu bir kez daha paylaşayım istiyorum:

- Tarımsal üretim ve ticaretle uğraşanlar zarar etme pahasına enflasyonu düşürmeye çalışıyor.
- Tarımsal üretim ve ticaretle uğraşanlar küçülme pahasına enflasyonu düşürmeye çalışıyor.
- Tarımsal üretim ve ticaretle uğraşanlar birikimlerinden yiyip krediye abanarak enflasyonu düşürmeye çalışıyor. Bu uğurda gücünü tüketenler ise tarımsal faaliyetlerden çekilmek zorunda kalıyor.

İşte sektörümüzün hali budur.

Değerli Arkadaşlar,

Bildiğiniz üzere Antalya ekonomisi Türkiye'nin yüzde 3'ü civarındadır. Buna karşılık toplam sektörel kredilerin ise yüzde 4'üne ulaşan bir borçlanma oranına sahiptir. Son bir yıl içerisinde ülkemizde yüzde 41 artan sektörel krediler, kentimizde yüzde 58 oranında artmıştır.

Bizi doğrudan ilgilendiren ticaret ve tarımsal kredilerde ise durum şöyledir;

- Ülkemizde ticaretle uğraşanların aldığı krediler yıllık yüzde 80 artarken kentimizde bu oran yüzde 139 artışla gerçekleşmiştir.
- Tarımsal kredilerde ise ülkemizdeki yüzde 21'lik artışa karşılık kentimizde yüzde 19'luk bir artış yaşanmıştır.

Bu gelişmelere bakıp ticaretin büyük bir hızla bankalara borçlandığını ve tarımın ise bankalara borçlanmada ortalamanın altında kaldığını söyleyebiliriz. Tarımdaki bu durum finans ihtiyacının azalmasından değil yeni borçlanabilme kabiliyetinin azalmasından kaynaklanmaktadır.

Ülkemizde geçerli olan tarımsal destekleme sisteminin Antalya tarımının gerçeklerine hitap etmemesi dolayısıyla toplam destekten kentimizin aldığı pay uzun yıllardır yüzde 1'in altında kalmıştır. Bu uyumsuzluk dolayısıyla sektörümüz; bir taraftan desteklerden hak ettiği ölçüde yararlanamazken diğer taraftan da zayıflayan borçlanma kabiliyeti dolayısıyla çift taraflı bir finansman açmazında bulunmaktadır.

Bu darboğazın giderilmesi ve üreticinin direnç kazanabilmesi amacıyla, enflasyonu da düşünerek, tarımsal kredi kullanım limitleri artırılmalı ve finansmana erişim kolaylaştırılmalıdır.

Değerli Üyeler,

Sözünü ettiğim zorlukların kaçınılmaz sonucu olarak çek-senet tahsilatlarındaki sorunlarımız da giderek büyümektedir. Son açıklanan verilere göre;

- Protesto edilen senet adedi ülkemizde yüzde 13 artarken kentimizde yüzde -6 oranında azalmıştır.
- Bu karşılık protestolu senet tutarında ülkemizde yüzde 64 artış yaşanırken kentimizde yüzde 173 oranında artış yaşanmıştır. Açıkça görüldüğü gibi yüksek tutarlı senetleri ödemede ciddi bir darboğaz oluşmuştur.
- Diğer taraftan karşılıksız işlemi yapılan çek adedi ülkemizde yüzde 104, kentimizde ise yüzde 51 artmıştır.
- Karşılıksız çek tutarı ise ülkemizde yüzde 163, kentimizde yüzde 145 artmıştır.

Son bir yıllık ekonomik faaliyetlerimizin bazı temel göstergelerle gerçekleştirmelerini sizlerle paylaşmaya çalıştım. Bu faaliyetler sonucunda yılın üçüncü çeyreğiyle ilgili büyüme performansımız milli gelirden yüzde 1,6 olmuştur. Ana sektörel itibariyle;

- Sanayi sektörü binde 3
- Tarım sektörü yüzde 1
- Hizmet sektörü yüzde 4,5 büyürken
- İnşaat sektörü ise yüzde -5,3 küçülmüştür.

Üretici kesimlerin bu büyüme oranlarını sağlaması büyük ölçüde sabit sermaye yatırımlarını ve stoklarını eritmesi ile mümkün olmuştur. Bir taraftan düşen kapasite kullanım oranları, diğer taraftan da eritilen stoklar gelecek dönem için büyümeyi zorlaştırıcı ve maliyetini artıran bir etki yaratacaktır.

Değerli Arkadaşlarım,

Ekonomik büyüme oranlarımızın bu düzeylerde olmasını sağlayan diğer bir gösterge de ödemeler dengesi hesabıdır. Uzun bir aradan sonra 33 milyar dolar gibi düşük düzeyde açıklanan cari açığı finanse etme kaynakları bizi endişeye sevk etmektedir. Çünkü bu açığın 18 milyar dolarını kaynağı belirsiz parayla, 15 milyar dolarını ise merkez bankası rezervinden kullanmayla karşılamış durumdayız. Cari açığın finansmanını bu yolla sağlamak sürdürülebilir değildir. Biz kaçınılmaz olarak cari açık verme durumunda olan bir ekonomiyiz. Burada asıl mesele bu açığı finanse etme kalitemiz ve sürdürülebilirlik yeterliliğimizdir. Hepimiz geleceğe yönelik olarak bu gerçekleri dikkate alan bir anlayışla hareket etmeliyiz.

Değerli Meclis Üyeleri,

Bugüne kadar biriktirdiğimiz ve yaşamakta olduğumuz ekonomik yapıya ilişkin tespitlerimiz, sakın ola ki bir bezginlik ya da bir teslimiyet olarak anlaşılmasın. Bizler geleceği yaşar ve geleceğe yatırım yaparız. Beklentilerimizi doğru ve gerçekçi bir zeminde tutmaya çalışırız. Ne karamsarlığın yaratacağı korkuya teslim olacak, ne de iyimserliğin götüreceği hayal dünyasına takılıp kalacak bir konumda değiliz.

Son yıllar hepimiz için zorlu geçse de odaklanmamız gereken konu, yaşadıklarımızdan daha iyi bir yıl olmasını sağlayacak bir zemini aramaktır. Bu zeminin oluşabilmesi için her zamankinden daha fazla akliselime, bilgiye, mantığa, sorgulamaya ve nihayet gerçeklerden uzaklaşmamaya ihtiyacımız vardır. Ancak bu sayede korkakça bir karamsarlığa ya da hayalperest bir iyimserliğe düşmeden, umutlarımızı ve üretme kapasitemizi canlı tutabilir, zorluklara karşı direncimizi artırabiliriz.

Değerli Arkadaşlarım,

Sözlerimi tamamlarken bugün dünya kooperatifçilik günü olduğunu hatırlatmak isterim. Son dönemlerde domates, patates ve soğan gibi ürünler başta olmak üzere üretici ile tüketici fiyatları arasındaki makasın açılmasıyla hal yasası tasarısı gündeme gelmiştir.

Geçtiğimiz günlerde tasarı hakkında yapılan tüm toplantılar ve hazırlıklarda da öne çıkan ortak görüş üreticinin girdi temini, kredi sağlama, hasat, işleme ve pazarlamasında tarımsal kooperatifçiliğin etkinliğinin artması yönündedir.

Bizim tarımsal üretim ve ticaretimizin gerçeği; çok sayıda küçük ölçeklerden oluşan bir yapıya sahip olmamızdır. Bu gerçekten hareketle güçlü, rekabetçi ve avantajlı bir yapı oluşturmamızın yolu, gelişmiş dünyada olduğu gibi, etkili kooperatifleşmekten geçmektedir. Küçük ölçekli birimlerin birlikte hareket etmelerinin yarattığı ekonomik güç ve avantajları, etkili kooperatifçilikle tüm tedarik zincirinde yaşatabiliriz.

Diğer taraftan unutmamak gereken bir konu da yapılacak düzenleme çalışmalarında tüm paydaşların katılımının sağlanmasıdır. Böylece ülkemiz genelinde sektörün adaptasyonu sağlanacak, üretici ve ticaret erbabı dışlanmayacak ve gönüllülük esası geçerli olacaktır.

Yerelde ise bölgesel kalkınmada rol oynayabilmek ve öncü olmak için kalkınma ajansınca sunulan destek programlarında tarımsal kooperatiflerin geliştirilmesine ağırlık verilmelidir.

Değerli Meclis Üyeleri,

Son dönemde basına yansıyan haberlerde çok sayıda kişinin organ ve ilik nakli beklediğini okuyoruz. Dinimize göre bir insanın hayatını kurtarmak yapılabilecek en büyük ibadettir. Buradan organ bağıışı çağrısında bulunuyorum, sadece 3 tüp kan vererek de ilik nakli bekleyen binlerce hastamıza şifa olabiliriz. Sizlerin de bu konuda duyarlı davranacağınıza inanıyorum. Gelin umut olalım.

Vazonuzdan çiçeğin, kalbinizden sevginin eksik olmadığı sağlıklı, mutlu ve huzurlu bir yıl geçirmenizi diliyorum.

Saygılarımla,